„І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь..."
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 24-го ГРУДНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 24, 1958 No. 247. VOL. LXV.

УРЯД ЗАПРОПОНУЄ ЗБАЛАНСОВАНИЙ БЮДЖЕТ В СУМІ 77 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Уряд подав до відома, що він приготовив уже для передачі Конгресові в січні ц. р. загальний плян бюджету на 1959/60 фіскальний рік. Цей бюджет буде збалансований у прибутках і видатках і висота його сягатиме приблизно суми 77 більйонів долярів. Водночас із цим подано до відома, що не буде ніякої більшої загальної підвишки податків і що прибуткова сторона бюджету буде доповнена з допомогою збільшення податку від бензини і підвищення поштових оплат. Це урядове повідомлення було подвійною несподіванкою для публічної опінії, бо — з одного боку — минулими роками уряд ніколи не проголошував наперед своїх бюджетових плянів, а — з другого боку — за дотеперішніми передбаченнями висоту бюджету встановляли щонайменше на суму 80 більйонів долярів, а то й навіть на 87 більйонів долярів. Ці передбачення базувалися на щогорічному бюджеті, який досяг висоти 79,200,000,000 долярів і, як думають, збільшить федеральний дефіцит на суму 12 більйонів долярів. Не зважаючи на те, що бюджет буде знижений до суми 77 більйонів долярів, передбачені в ньому видатки на оборону будуть найвищі за всі дотеперішні мирні роки. Редукція в загальному видаткуванні буде досягнута передусім внаслідок закінчення деяких бюджетових програм, особливо ж тимчасової програми хліборобської допомоги, забезпечення на випадок безробіття і програми шкільного будівництва. З другого боку, прибутки будуть збільшені внаслідок підвищення податків від газоліни і поштових оплат, як теж належностей за деякі інші послуги федеральних агенцій. Пропозицію збільшення податку від газоліни обмірковувано вже від довшого часу і в поінформованих колах сподіваються, що цей податок буде збільшений з трох до чотирьох або до чотирьох і пів цента від одного гальона газоліни. Поштові оплати за звичайні листи мали б бути збільшені до 5 центів, що разом з іншими підвишками дало б 250 мільйонів долярів на рік. Згідно із заявою уряду, редукція і збалансування бюджету вплине на припинення інфляції, на пожвавлення економічної експансії та на скріплення довір'я до ЗДА у світі.

Виконні директори передбачають економічний бум аж в 1960 році

Ню Йорк. — Крайове Товариство запитувало більше як 100 виконних директорів різних компаній про те, які погляди є на економічне поліпшення в ЗДА в найближчому році. Велика більшість цих провідників промислу заявили, що, на їхню думку, господарка цієї країни буде поліпшуватися і в найближчому 1959 році, але цей ріст відбуватиметься повільним темпом принаймні до половини 1959-го року. Після того і в 1960 році ці промисловці передбачали велике збільшення економіки або так званий бум. Але вони передбачають, що одночасно з цим будуть зростати і ціни на всі товари, які дійдуть до рекордової висоти також в другій половині 1959 року.

Обидві партії стараються про відмолодження Конгресу

Вашингтон. — Ще перед виборами президент Айзенгавер доражував провідникам своєї партії, щоб визначали кандидатів на конгресменів і сенаторів молодших людей, які могли б оживити діяльність партії. Республіканці не послухали цієї ради, але демократи наймемували були молодих кандидатів, і тепер мають 8-ох губернаторів, які належать до наймолодших, 19 сенаторів та 49 конгресменів, які не мають 40 років. Республіканці мали дві перемоги: в Ню Йорку переміг молодий Нелсон Рокефелер та став губернатором, і в Пенсилвенії з перемогою сенатора Гафа Скотта. Демократичний конгресмен з Іллиної Деніел Ростенковскі має тільки 30 років, другий конгресмен із цього самого стейту Джордж Шиплі — 31 рік. 12 демократичних конгресменів мають менше як 35 років. Але демократи мають і найстарших сенаторів: сен. Теодор Грін із Ровд Айленд — 91 рік; сен. Джеймс Е. Миррей з Монтани —82 роки; сен. Карл Гайден в Арізони — 81, а спікер Палати Репрезентантів конгресмен Сем Рейберн — 76 років. Наймолодший сенатор — це 34-річний Френч Чирч — демократ з Айдаго. Теперішній сенатор - демократ Джордж Ф. Кеннеді має 41 рік, але він мав 29 років, коли вперше був вибраний на конгресмена.

В АМЕРИЦІ

● Пресовий секретар кінової зірки Мерилин Монро, дружини драматурга Артура Міллера, заявив, що славна артистка не втратила надії мати діти, хоч вродивши 16-ох місячів породила була вже дуже мертву дитину. На її думку, „подружжя є довершене лише тоді, коли воно є поблагословене дітьми". Так само думає і її чоловік Міллер.

● 97-річні Волтер і Емма Гоффри з Іст Орендж, Н. Дж., 18-го грудня відзначили 74-річчя свого подружнього життя. Волтер тримається дуже добре, влітку помаловав свій дім, а тепер щоразу після снігової віяниці відкидає від хати сніг. Емма не може ходити, внаслідок артретизму. Старенькe подружжя плянує відзначувати в 1959 році велике прийняття з нагоди „діямантового" ювілею.

● В Овкленді, Каліфорнія, коротке електричне замикання спричинило пожежу, яка почалась на ялинці. В огні згинуло дві дівчинки, 7-річна Лі Флам і 2-річна Ліндсі, а їхні батько й мати тяжко попеклись, рятуючи 10-річного сина Кевіна.

● Співачка Е. Горм спізнилася на свій виступ в Лос Анджелесі, бо на літаку, яким летіла з Голлівуду, мусіла бути за акушерку при одній жінці, що несподівано породила дитину. Літак на час породу приземлився. Коли співачка довідалася, що породілля незаможна і має до стерти тільки 4 долари, вона зібрала для неї між пасажирами 84 долари.

● Шість тижнів тому було повідомлено, що американська армія потребує тисячу собаквівчарів для служби на ракетових базах в ЗДА. Досі надійшло 2,200 заяв від осіб, які хочуть собак для армії. Здається, що є можливість і далі продати собак для армії.

● Кінова зірка Джейн Менсфілд породила в Санта Моніка, Каліфорнія, 9,5-фунтового хлопця і почуває себе дуже добре. Хлопця названо Міклосом на честь його батька тяжкоатлета Міки Гаргітея, який також виступає як кіновий актор.

● Учні школи в Шикаго, в якій недавно згоріло 92 особи, зізнали, що незадовго перед катастрофою вони бачили двох хлопців, що курили цигарки недалеко місця, звідки почалася пожежа. Слідство в цій справі ще не закінчене, бо мають зібрати свідчення від усіх 1,200 учнів, які в день пожежі були в шкільному будинку.

У ТИХУ, СВЯТУ НІЧ...

Сьогодні ввечорі на всьому американському континенті, як і в багатьох інших країнах, засвітяться різнобарвними світлами мільйони ялинок — символу світла і радости свят Різдва Христового, що його відзначатимуть народи за новим, Григоріянським календарем. Разом з ними відзначає це Свято і частина українських католицьких парафій, а інша частина відзначатиме їх разом з українцями в інших країнах за старим, юліянським календарем 7-го січня. Зокрема яркими світлами засяють ялинки в цій країні найбільшої волі і тому теж найбільшого добробуту. Мільйони освітлених ялинок є в американських домах, мільйони їх світяться і під вільним небом, на вулицях, бульварах і в парках великих і малих міст, по яких, як і в хатах, лунатимуть слова міжнародної колядки: „Тиха ніч, свята ніч..." На фото: типова громадська ялинка в одному із американських міст.

УНСОЮЗ ПЛЯНУЄ ВЕЛИКУ ЮВІЛЕЙНУ ІМПРЕЗУ В КАРНЕҐІ ГОЛЛ В НЮ ЙОРКУ 30-го ТРАВНЯ 1959 р.

Ню Йорк. — В суботу 30-го травня 1959-го року, коли Америка відзначатиме свій „Меморіял Дей", у замовленій та задатковaній вже репрезентативній залі Карнеґі Голл в Ню Йорку відбудеться велика імпреза-фестиваль для відзначення американсько-українського Пропам'ятного Дня — створення Українського Народного Союзу 65 років тому. Імпрезу плянують Відділи Українського Народного Союзу метрополітальної області Ню Йорку і Ню Джерзі, зорганізовані в своїх Окружних Комітетах. До співпраці та співучасти в імпрезі будуть запрошені також Відділи УНСоюзу стейту Коннектикат та сідних околиць інших суміжних стейтів. Приготування влаштування цієї імпрези внесено вже на загальних зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Великого Ню Йорку в дні 14-го листопада, а загальний проєкт її програми схвалено на зборах управи цього Комітету, що відбулись в понеділок, 22 го грудня вечорі, в приміщенні Українського Народного Дому. Наради ці відкрив і ними тимчасово проводив до приходу хвилево перешкодженого голови Комітету, п. Йосипа Лисогора, його заступник д-р Василь Вишиваний. В нарадах взяли участь, крім згаданих, члени управи Окружного Комітету: секретар В. Никифорук, скарбник Гр. Яремчук, організаційний референт інж. Мирон Троян, п. Іван Винник і п. Іл. Василишин та головні урядовці, крім заступника головного предсідника И. Лисогора, що є головою Комітету, гол. предс. Д. Галичин, гол. секретар д-р Я. Падох і гол. контролер П. Кучма та ред А. Драган. Крім ювілейної імпрези в Карнеґі Голл, обговорено також ще деякі організаційні справи, вирішено влаштувати зимовий баль Союзівки в залі Народного Дому в Ню Йорку 14-го лютого та продовжувати протекторат над театрально-танцювальною групою молоді, яку веде п. Р. Петріна і п. Д. Серба та до співпраці якою запрошено режисера п. Крижанівського і проф. В. Недільського.

Українці візьмуть участь у річних конвенціях американських наукових товариств у Ню Йорку

Ню Йорк. — З кінцем грудня відбудуться тут річні конвенції американських наукових асоціяцій — Асоціяції Модерних Мов, Американського Товариства Вчителів Слов'янських і Сх. Європейських Мов (ААТСЕЕЛ), Американського Фольклорного Товариства (АФС), Американського Назвознавчого Товариства (АНС), Лінгвістичного Товариства Америки (ЛСА), Американського Діялектологічного Т-ва (АДС) й інших. Конвенції відбудуться в готелі Статлер, Ню Йоркер та ін., як теж і в Колумбійському університеті. З проголошених програм конвенцій виходить, що деякі українські вчені матимуть виклади на славістичні теми. І так у суботу перед полуднем в рамках ААТСЕЕЛ в Бостонській кімнаті готелю Ню Йоркер доповідатимуть: д-р В. Безушко з Филаделфії про „Гоголя й українську літературу", а в неділю д-р В. Лев з Ню Йорку про „Марка Вовчка в перекладах І. Тургенєва". В понеділок 29-го грудня перед полуднем в готелі Статлер доповідатиме проф. Ю. Шевельов на конвенції МЛА на тему: „Деякі поправки до історії російської мови". Того самого дня по полудні на конвенції Американського Назвознавчого Товариства в готелі Статлер читатиме доповідь проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу на тему: „Транслітерація українських й інших слов'янських прізвищ в англійській мові". На конвенціях АФС, ЛСА, АДС не передбачено ніяких українських доповідачів. З нагоди конвенцій відбудуться вистави нової літератури як теж і загальні доповіді для широкої публіки. Вступ на них вільний і для не-членів.

● Як подає в числі з 16-го листопада „Українське Слово", орган товариства „Просвіта" в Аргентині, в кількох українських школах Вікторії, в Австралії викладає релігію австралійський священик о. Бовден, що перейшов до Української Католицької Церкви і вивчив українську мову. Він суворо заборонив своїм учням розмовляти на терені школи англійською мовою, а себе жартома називає отцем Бовденком.

„СВОБОДА" В РІЗДВЯНОМУ СЕЗОНІ

З уваги на Різдвяні Свята за новим стилем, що є теж державним Святом країни, та з уваги на Різдвяні Свята за старим стилем, що їх відзначає більшість українських громад, у виданнях „Свободи" будуть такі зміни:

„Свобода" не появиться з датою 25-го грудня, а чергове число появиться вже з датою 26-го грудня. З датою 27-го грудня появиться подвійне число „Свободи" з „Вістями ЗУАДКомітету", а „Свобода" з англомовним „Українським Тижневиком" появиться з датою 30-го грудня. Чергове число, з датою 31-го грудня, буде також подвійне, бо з цим числом з кінцем місяця „Трибуною УНСоюзу". Подвійні Різдвяні числа „Свободи" появляться з датою 3-го січня 1959 (з англомовним тижневиком) та подвійне останнє Різдвяне число з датою 6-го січня. З датою 7-го січня, з уваги на Різдво за старим стилем, „Свобода" не появиться.

СЬОМИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Український Конгресовий Комітет Америки повідомляє всі свої Членські Організації, що в днях 21, 22, і 23 лютого 1959 року (субота, неділя й понеділок) відбудеться у столиці ЗДА, Вашингтоні

СЬОМИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

тобто Сьома Конвенція Українського Конгресового Комітету Америки, згідно з V Розділом Конституції і Статуту УККА, на підставі постанови Ради Директорів з дня 28-го червня 1958 р. про час і місце та постанов Екзекутиви з дня 21-го листопада і 3-го грудня 1958 р. про підготову й проведення Конгресу.

Конгрес відбудеться у готелі „СТАТЛЕР" (16 і К. Вулиця Норд-Вест) у роковини героя американського визволення, Джорджа Вашингтона, з такою

програмою

П'ЯТНИЦЯ, 20-го лютого (напередодні Конгресу):
4.00 год. по полудні: Пресова Конференція.
6.00 — 9.00 год. веч.: Реєстрація Делегатів, що прибудуть у цей день.

СУБОТА, 21-го лютого (Перший день Конгресу):
8.00 — 10.15 перед полуднем: Реєстрація Делегатів.
10.30 — Молитва. Гимни.

ВІДКРИТТЯ КОНГРЕСУ

1) Вибір Президії Конгресу: голови, двох заступників і двох секретарів — для української і англійської мов.
2) Вибір Комісій:
а) Мандатної,
б) Резолюційної,
в) Пресової,
г) Повідомлення про склад Номінаційної Комісії.
3) Звіт Голови УККА — Лева Добрянського;
4) Звіт Президента УККА — Дмитра Галичина;
5) Звіт Касира УККА — Михайла Пізнака;
6) Звіт Екзекутивного Директора — Степана Яреми;
7) Звіт Членів Екзекутиви УККА;
8) Звіт Контрольної Комісії УККА;
9) Звіт Мандатної Комісії УККА;
10) Дискусія над звітами.

увечері

БЕНКЕТ

для Учасників Конгресу і запрошених Гостей у тому ж готелі.

НЕДІЛЯ, 22-го і ПОНЕДІЛОК, 23-го лютого (другий і третій день Конгресу)
9.00 год. перед полуднем — Продовження Конгресу;
11) Політичний реферат — Роман Смаль-Стоцький;
12) Організаційно-програмовий реферат — В. Мудрий;
13) Дискусія над рефератами;
14) Звіти Комісій: Статутової, Резолюційної, Пресової.
15) Звіт Номінаційної Комісії і Вибір нових Членів Екзекутиви, Політичної Ради, Ширшої Ради, Контрольної Комісії і Громадського Суду.
16) Закінчення Конгресу. — Молитва. Гимни.

У випадку, якщо другого дня Конгрес не вичерпав би порядку нарад, тоді продовження й закінчення нарад відбудеться б третього дня, себто в понеділок, 23-го лютого 1959 р. від 10-ої години перед полуднем.

За Екзекутиву УККА:

Лев Добрянський (-) Голова	Дмитро Галичин (-) Президент
Ігнат Білинський (-)	Теодор Минник (-)
Секретарі	
Степан Ярема (-) Екзекутивний Директор	Михайло Пізнак (-) Касир

У Східній Німеччині продовжується релігійне переслідування

Берлін. — В західньо-німецькій пресі появились вістки про судовий процес, який в минулу середу відбувся у Франкфурті над Одрою у Східній Німеччині, в п'ять місяців після того, як у підберлінській місцевості Бісдорф в Східній Німеччині комуністи арештували чотирьох духовників Чину ОО Єзуїтів. В минулу суботу проголошено присуд, за яким о. Роберта Фратера засуджено на 4 роки і 4 місяці важкої в'язниці „за шпигунську діяльність, підривну роботу, небезпечну для держави агітацію і митні проступки". Другого духовника, Йосипа Менцеля, засуджено на три роки і чотири місяці, а двох інших на 17 чи 15 місяців важких робіт — за ті самі провини, з пропущенням закиду „шпигунства". „Підривна робота" і „небезпечна агітація" полягали — за поясненням західньо-німецької преси — у виконуванні духовниками їх церковних функцій та відвідуванні хворих і вмираючих; як злочин зараховано їм те, що вони мали західньо-європейські релігійні видання. Комуністичний суд дозволив одному представникові Ордену Єзуїтів бути приявним на розправі, зате ані репрезентанти Католицької Церкви ані члени родини підсудних не мали права явитись туди.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Прилюдну наукову конференцію, присвячену пам'яті українських учених, знищених і репресованих червоною Москвою, влаштовує в суботу, дня 3-го січня 1959 р. Осередок Праці Наукового Товариства ім. Шевченка в Шикаго. В конференції візьмуть участь президент Гол. Управи НТШ проф. Роман Смаль Стоцький, проф. Колумбійського Університету Юрій Шевельов (Шерех) та інші.

● Вечір присвячений пам'яті Олени Теліги й Олега Ольжича влаштувала Українська Учительська Громада в Шикаго, дня 24-го листопада ц. р. На програму склалися: доповідь д-ра Олега Бабія, гра на фортепіяні Арети Ваврик і Катерини Сенич, сольоспів Надії Зарицької при фортепіяновому супроводі Марти Грабович і тріо Юлії, Галини і Ростиславa Клюковських при супроводі проф. В. Шутя.

● Просвітянські Ювілейні Роковини для вшанування 90-річчя „Просвіти" влаштовують молодечі організації Филаделфії разом з Товариством „Молода Просвіта" в неділю, дня 28-го грудня ц. р. Із святочною доповіддю на цій академії виступить кол. містоголова Головного Виділу Т-ва Просвіта у Львові ред. Василь Мудрий.

● Відомий український маляр і графік Михайло Дмитренко вибирається у листопаді ц. р. своє 50-річчя. Михайло Дмитренко був одним з ініціяторів і творців Української Спілки Образотворчих Мистців (УСОМ) на еміграції в Німеччині й після заснування відновлення цієї спілки в Канаді. Під сучасну пору М. Дмитренко працює у ЗДА на розмальовуванням різних церков й інституцій.

СОВЄТИ УХВАЛЮЮТЬ БЮДЖЕТ НА 180 БІЛЬЙОНІВ ДОЛ.

СОВЄТСЬКИЙ МІНІСТЕР ФІНАНСІВ ЗНОВУ АТАКУЄ „АНТИ-ПАРТІЙНУ ГРУПУ"

Москва. — Обидві палати так званого парляменту в СССР, Верховного совєту, вислухали у понеділок 22 грудня ц. р. кількагодинного звідомлення міністра фінансів Александра Г. Звєрева про фінансову ситуацію Совєтського Союзу, полученого з представленням нового державного бюджету на 1959 рік. За тим бюджетом, прибутки СССР на наступний рік образовані на суму 722,900,000,000 рублів, отже на 9.3% більше, як з 1958 рік, а видатки на 707,200,000,000 руб. За офіційним совєтським курсом доляра 1:4, прибутки становили б $180,725,000,000, а видатки $176.8000,000,000. Такого веселенського бюджету не проголосила досі ніодна інша держава світу, проте його не можна порівнювати з бюджетами демократичних країн з системою приватної господарки і торговельного суперництва. Так напр. у совєтському бюджеті включені одинаково прибутки з цілого совєтського промислу, як і платні для всіх робітників і велетенської адміністрації. Те саме торкається всього совєтського транспорту і всіх торговельних підприємств, існуючих в СССР виключно на базі державної власности. Пресові коментатори звертають увагу, що в совєтському бюджеті фігурує напр. позиція „Збільшення фонду винагороди для фабричних робітників і адміністрації", однак не відомо, чи річ іде про підвищення винагороди, чи затруднювання більшого числа робітників і фабричних бюрократів. Над військовим бюджетом Звєрев зупинився дуже коротко, заявивши тільки, що він буде „трохи менший", як у минулому році. Названа на оборонні цілі сума 96.100,000,000 рублів, себто кругло $24,025,000,000 формально нижча на кругло 200 мільйонів рублів від суми, що фігурувала в цій позиції в минулому бюджеті, однак ці офіційні дані не дають уявлення про дійсний совєтський військовий бюджет, бо більшевики можуть засекречити всі бажані їм видатки під іншими позиціями. формально поза військовим бюджетом, що вони й увесь час роблять. Звєрев також сполучив свій фінансово - бюджетовий звіт з суто-політичними атаками на „анти-партійну групу" Молотова - Кагановича - Маленкова - Булганіна. Читаючи ті свої оскарження під адресою противників Хрущова, як теж свої бюджетові рекомендації, Звєрев раз-у-раз зиркав у сторону Хрущова, який кивав головою на знак одобрювання доповіді. Очевидно, що Верховний Совєт який є пародією парляменту, нічого в пред'явленому урядом бюджеті не змінює, а сліпо затверджує його.

ЗДА виготовили меморіял до Москви про свої права до Західнього Берліну

Вашингтон. — Державний департамент виготовив у 7,000 слів меморандум до Совєтського Союзу, в якому пригадано всі історичні дати і факти, що стали правною підставою перебування американського гарнізону в західньому Берліні. У тому меморандумі звертається увагу, що американське право полягає на повному розгромі німецької держави за останньої війни, внаслідку якого переможні держави поділили були Німеччину і зокрема Берлін на чотири зони окупаційного правління. Що стосується спеціяльно Берліну, то американський сектор у ньому створено на базі виміни територій з Совєтським Союзом: американські війська відступили з зайнятих ними коло 5,500 квадратових миль в Саксонії і Турингії, передавши їх Совєтам в заміну за частину західнього Берліну. Правда, зауважують газети у своїх коментарях, американське меморандум не ставить точки над „і", що Америка мала б право вимагати звороту Турингії і Саксонії, якщо американські війська погодились би відійти з захід. Берліну. Однак американське меморандум звертає увагу, що Совєти ніколи не квестіонували прав Америки, як теж Англії та Франції до зберігання військових гарнізонів у західньому Берліні, та що Америка, коли б хотіла наслідувати тепер Москву, могла б вимагати від СССР очистити ті терени, що їх спершу зайняли були американські війська.

Англійські пацифісти знову атакують ракетні бази

Лондон. Наприкінці останнього тижня англійські пацифісти відбули знову похід з Лондону на недоступні для цивільного населення терени біля Свефгем в Англії, на яких будується бази для американських далекосяжних керованих ракет. Після того, як поліція розпорошила демонстрантів і дев'ятьох їх арештувала, решта згорнули транспаренти і прапори, з якими прийшли з Лондону, та з окликами „Веселих Свят!" під адресою поліцистів — відмаршували в сторону Лондону. Преса підкреслює цей „джентельменський" характер демонстрантів, фанатиків миру, які вбачають небезпеку для Англії від американських ракетних баз, що,— мовляв — можуть спровокувати Совєти до знищення англійського острова атомовими бомбами і ракетами.

У СВІТІ

● Міністер справедливости Західньої Німеччини видав наказ арештувати прокуратора д-ра Отто Швайнбергера, який, переслухуючи підсудних нібито висловив жаль, що під час останньої війни вбив замало жидів. Швайнбергер замовив був уже собі місце на літаку, що мав летіти до Каїро. Єгипет останнім часом став пристановищем для всіх німців, що втікають від відповідальности за свої воєнні злочини.

● З Англії десять днів тому вилетіли аеростати чотири подорожники, маючи намір перелетіти бурхливий і вітряний окен Атлантик. Після двох перших днів — радіополука з ними перервалась і доля їх не відома.

● Елвіс Преслі, популярний американський телевізійний і кіновий пісеньк, який відбуває тепер військову службу в Західній Німеччині, купив собі спортове німецьке авто, що коштує „дрібницю" 7,500 долярів. Він заперечив вістку, начебто автомобільна фабрика подарувала йому це авто — для цілей реклами.

● Англійський губернатор Кипру, Гю Фут, помилував двох грецьких підпільників, засуджених на смерть. Акт помилування він привіз особисто вночі перед стратою в столиці Кипру, Нікозії.

● У південно - корейському парляменті, в Сеулі, 50 послів опозиційної до уряду Демократичної партії розпочали демонстраційний „сидячий страйк" на знак протесту проти урядового законопроєкту про скріплення засобів охорони внутрішньої безпеки країни. Уряд твердить, що цей закон конче потрібний для боротьби з комуністами і їх підривною роботою, але опозиція вбачає в цьому спробу партії президента Сингмана Рі завести однопартійну диктатуру.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В ДУСІ РІЗДВА

Сьогодні і завтра американський нарід, а з ним і частина українських католицьких парафій відзначають велике рокове свято Різдва Христового за новим, Григоріянським календарем. Усі українські православні та поважна частина католицьких парафій, і ми з ними відзначатимемо Різдво Христове традиційно за старим, Юліянським календарем. А проте всі ми, без уваги на те, за яким календарем Різдво Христове святкуємо, переживаємо вже тепер і переживатимемо той єдиний в своєму роді Різдвяний дух, що охоплює всю країну і весь її нарід в ці дні на переломі старого і нового року. Церковні відправи, мільйони різнобарвних світел, ялинки, рух по крамницях, взаємні подарунки, побажання і безліч інших зовнішніх виявів віддзеркалюють цей Різдвяний дух, що охоплює наші душі і робить нас кращими, шляхетнішими.

Але при цьому не можна приховувати факту, що в поодиноких наших громадах, в яких введено святкування за новим стилем, трапляються прояви, що їх навряд чи можна зарахувати до проявів Різдвяного духа. В цьому нічого дивного немає, бо ми є люди, а між людьми, як звичайно, буває „повно непорозумінь і тихого смутку", бувають суперечності, в яких розпалюється кров, розв'язуються язики, роз'ятрюються пристрасті.

У цих суперечностях, в яких висувається багато поважних аргументів однаково, як за зміну календаря, так і проти неї, „Свобода" досі не зайняла становища і не думає його займати тепер, вважаючи, що таким становищем не тільки не можна перерішити справи, але, навпаки, ще більше можна пристрасті розбурхати. В таких випадках найкращим „ліком" може бути час і терпеливість. Саме цієї терпеливости, толерантности і братолюбія в дусі Різдва бажаємо нашій спільноті, щоб свята були веселі й для тих, що святкують за новим стилем, і для тих, що святкуватимуть їх за старим календарем. Дякуймо Богові за ту його ласку, що в цій країні можемо вільно відзначати великі рокові свята по своїй уподобі, за яким хочемо календарем, і просімо Його, щоб зіслав таку свою ласку і на нашу Україну, в якій наш нарід не має взагалі ніякого вибору, ніякої волі.

ЗАЙВИЙ ГІСТЬ

У першому тижні січня 1959 року приїде з двотижневими відвідинами до З'єдинених Держав Атанас Мікоян, перший заступник совєтського прем'єра, ніби особистий приятель Хрущова та одна з найвпливовіших фігур серед большевицької кліки. Він приїздить з ініціятиви Кремлю, з офіційним поясненням його подання на американську візу: відвідини в совєтського амбасадора у Вашинґтоні Міхаїла Меншікова. Негайна реакція офіційних американських чинників назовні була стримано-прихильна: речник державного департаменту заявив, що коли Мікоян забажає зустрітися з державним секретарем та іншими керівними особами державного апарату в Америці, то вони „радо привітають його".

Такий підхід уряду ЗДА до заповідженого приїзду Мікояна до Вашинґтону треба пояснити тільки тією „надією проти надії", що її плекають західні провідники — ану ж таки вдасться дійти з Совєтами до мирного компромісового полагодження найважливіших спорів і до закінчення таким чином холодної війни, яка виснажує нерви і державні каси.

Хоч такий підхід психологічно зрозумілий, проте політично — наївний і практично зовсім не реальний. Атанас Мікоян — 63-річний большевик, який понад 30-років належить до совєтської верхівки і спритність якого дійсно можна подивляти в тому одному пункті, що він пережив усі „чистки" за Сталіна та Хрущова і незмінно вдержується на поверхні. А втім ніяка взагалі одна особа не вспіє нічого змінити в тій системі совєтської закордонної політики, що її визначає логіка російсько-большевицької революції, логіка російського імперіялізму і комуністичного месіянізму. Чому ж раптом, протягом ночі, мав би кремлівський синедріон змінити свою політику?! І чому якраз Мікоян мав би стати таким „миротворцем"?!

Нема жадного сумніву, що Мікоян їде до Вашинґтону не для послаблення, а тільки для скріплення такої совєтської політики. Тому, в нашій оцінці, відвідини Мікояна у Вашинґтоні — у світлі дотеперішньої совєтської практики не тільки зайві, але в своєму кінцевому результаті можуть принести більше шкоди, ніж користи для інтересів Америки і вільного світу.

МОЛОДЬ І ОБОРОНА КРАЇНИ

Найвищі чинники ЗДА турбуються справою молоді, на якій лежить найбільший обов'язок, що його може мати людина, — обов'язок оборони рідного краю.

През. Айзенгавер покликав до життя окремий комітет, який повинен дослідити, чому поборові комісії мусять відсіювати значний відсоток молоді за нездібність до служби в збройних силах. Цей комітет має визначати способи, як нашу молодь зробити тугішою, щоб вона, на випадок потреби, могла гідно виконати свою громадянську повинність.

Недавно два високі військовики нарікали на те, що серед самої молоді немає відповідного бойового духа, який давав би запоруку, що вона виконає свій обов'язок, коли батьківщина стане в обличчі небезпеки. І так, генерал Гамілтон Г. Гавзі казав, що про американську молодь не свідчить добре той факт, що в школі парашутистів у Форті Бреґґ число студентів зменшилося на 8.3 відсотка.

Трохи давніше шеф Поборової Служби генерал Луїс Б. Герші казав, що деякі хлопці навмисне й обмірковано вдають з себе умово недорозвинених, щоб таким способом уникнути військової служби. Генерал Герші казав, що не міг би інакше пояснити собі того факту, що аж 20 відсотків молоді лікарські комісії визначають умово-нездібними до служби у війську.

Щоб вияснити правдивість цих оскаржень, президент Дослідної Компанії Проблем Молоді, Юджін Джілберт, перевів широке опитування хлопців і дівчат у віці нижчому від 20-ох років. Він просив їх відповісти на такі запити:

1. (Хлопці) Чи ви зголосилися б добровільно до летунської служби як парашутист? (Дівчата) Чи ви дозволили б своєму приятелеві добровільно вступити до війська як парашутист?

2. Чи, на вашу думку, теперішня молодь більше чи менше, як її батьки та діди, готова до рисковної військової служби?

3. Як ви гадаєте, чи треба звільняти від військової служби умово недорозвинених хлопців?

4. Чи ви знаєте когось, хто хвалився б, що вдавав придуркуватого під час військової бранки? Чи, на вашу думку, умова недорозвиненість є достатньою причиною, щоб не служити в війську?

Більшість опитуваних з обуренням відкинула закид боягузтва, і тільки 22 відсотки призналися, що вони не вступили б добровільно на службу в відділах парашутистів. 55 відсотків позитивно відповіли на це питання, а 23 відсотки заявили, що самі не знають, що зробили б на випадок потреби.

Оцінюючи всі ці відповіді, треба пам'ятати про те, що тепер у світі мир, і немає дійсної потреби голоситися до військової служби. Не можна також твердити, що всі ті юнаки, які не хочуть бути парашутистами, є боягузами, бо велика їх частина не хоче бути парашутистами тільки тому, що тепер немає в цьому дійсної потреби. Деякі хлопці щиро заявляють: „Я не вважаю себе злим американцем, але я не скакав би з парашутом навіть тоді, коли б це було на „Коні Айленді" (місце розваг під Ню Йорком). Дівчата були щиріші у своїх відповідях. 35 відсотків відповіли, що вони радо дозволили б своїм хлопцям стати добровільцями - парашутистами, 30 відсотків не пустили б своїх приятелів до війська, а 35 відсотків ще не знають, що зробили б у разі потреби.

Цікаві відповіді на запити про шахрайства під час військової бранки. Ніхто з опитаних хлопців і дівчат не чув про те, щоб хтось із їхніх знайомих удавав перед медичною комісією придуркуватого і в такий спосіб викручувався від військової служби. 17-річна Діяна Бирдик з Оклагома Сіти сказала: „Гадаю, що американець занадто для цього гордий, і що він є настільки патріотом, що не може щось подібного робити". 18-річний Говард Гелман із Скенектади, Н. И., сказав, що, на його думку, мало є таких юнаків, які хотіли б бути настільки дурними, щоб їх з тої причини не взяли до військової служби.

59 відсотків опитуваних сумніваються в тому, що існують взагалі такі хлопці, які вдають з себе придуркуватих, щоб уникнути військової служби. Але 20 відсотків признали, що може й таке бути, а 20 відсотків зовсім не відповіли на цей запит. Однак аж 86 відсотків запитуваних заявили, що не можна нічим оправдати людину, яка всякими штучками хоче викрутитися від обов'язку військової служби. Загальна відповідь в цій справі була така: „Кожний фізично здібний повинен в разі потреби боротися за свою країну".

Але молодь різно дивиться за те, чи направду упосліджені юнаки повинні служити при війську. І так, 45 відсотків вважає, що повинні, 41 відсоток — ні, а 14 відсотків не знають, як на це відповісти. 18-річний Рамон Барнес із Портленду, Ореґон, твердить, що навіть найдурніший може копати рови або виконувати якусь іншу нескладну роботу, звільнивши розумніших для важливішої праці.

Меншість розумує так: „На війні кожний вояк може опинитися в такій ситуації, коли треба прийняти важливе рішення, від якого залежить життя багатьох людей. Дурень може прийняти фальшиве рішення, і тим спричинити велику шкоду".

Теперішня молодь, навіть при своїй буйності, не має стільки довір'я до себе самої, як мали її батьки й діти. Лише половина опитуваних вважає, що вони готові до небезпечних боїв. Більше як третина міркує, що батьки й діди були міцніші, а теперішня молодь „розніжнена і призвичаєна до легкого життя".

Назагал із здобутих опитуванням відповідей видко, що американська молодь радо голоситься до служби в обороні своєї країни. Летунство, фльота і морська піхота мають доволі добровольців і не користають з примусового покликування до війська рекрутів. Великий відсоток добровольців голоситься і до армії. Такого явища немає в жадній країні світу.

ЧЕРВОНІ ДВОРЯНИ І КОЛГОСПНИКИ

У московській „Правді" з 3-го грудня читаємо коротку нотатку з гострим осудом партійного комітету міста Поті, який, мовляв, не взяв під увагу перестороги ЦК партії і не змобілізував партійних та комсомольських організацій на боротьбу з розкраданням „соціялістичної власности", розтратами, безладдям у торгівлі та порушенням громадського ладу.

Яких же то конкретних злочинів допустилися в тому маленькому містечку Поті, що заховалося в горах сонячної Грузії?

Відповідь на це треба шукати в тій же таки „Правді" з-перед чотирьох місяців — в числі з 17 серпня. Там, у тому числі, про превеселе життя комуністів цього містечка докладно написано. І саме тому, очевидно, що спосіб їхнього життя типовий для представників нової панівної кляси, центральний орган компартії „Правда" і вибрав якраз те маленьке й далеке містечко, щоб виглядало для читачів так, що це — виїмковий випадок, можливий лише у глухій провінції. Але навряд чи це кого переконає, бо розпаношеність, свавілля, жадоба наживи, нехтування громадської думки і безвідповідальність нових „хазяїв" набрали в Совєтському Союзі однакових розмірів і в Грузії, і на Білорусі, і в Україні, і на Сибіру.

Отож, у згаданій статті „Правди" читаємо про двох червоних дворянчиків, як то справляли вони весілля для своїх улюблених дітей. На вулиці ім. Калініна, поруч з власним домом тата ч. 1, збудували вони за грубі гроші розкішний, в фантастичному стилі павільйон. Павільйон на одну ніч, тільки для весільного бенкету, бо гостей запрошено силу, і годі було вмістити їх у домі. Стіни цього павільйону пооббивали перськими килимами, а алею перед ним висипали піском і засадили спеціяльно привезеними для цього пальмами.

Коли настав довгожданий день, тато ч. 1 командував на кухні цілим роєм кухарів, що різали баранів, десятками варили та смажили курей і гусей, пудами підвозили на десерт овочі, бочками підкочували до столів вино. А тим часом тато ч. 2 зустрічав на воротах гостей, тиснув їм руки і весело усміхався:

— Милости просимо до нашої вбогої хати!

А в „хаті" вже гриміли оркестри. Аж три!

Гості посідали за столи, на головному місці виблискував радіомікрофон, щоб виголошувати тости. Весілля тривало цілу ніч. У котромусь його моменті тато ч. 1 звернувся до присутніх: — Хто просить слова?

— Я, — сказав директор кооперативної крамниці ч. 27 і урочисто проголосив: — Дарую женихові від імени крамниці купон ґабардину на зимовий плащ, ціна за метр 600 рублів!

Потім виступали директори від імени кооперативних крамниць ч. 17, ч. 36, крамниць чч. 5, 6 і 8 — виступали й проголошували, що саме вони дарують молодятам: купон трико-люкс, ціна за метр 472 рублі, купон файдешину, ціна 550 рублів за метр, порцеляновий сервіз, золотий годинник, телевізор...

А що ж подарували своїм дітям люблячі батьки?

— Я, — промовив скромно тато ч. 1, — дарую молодій золотий браслет, усипаний брильянтами.

— А я, — поспішив додати тато ч. 2, — дарую молодому автомашину „Побєда".

І тут всі три оркестри гримнули разом, а гості в захопленні загукали „урррa"...

Кореспондент „Правди", закінчуючи свій репортаж, з обуренням пише: „Нам залишалось тільки вияснити — на які ж капітали влаштовано це бучне весілля, що за найскромнішими підрахунками коштувало понад сто тисяч рублів? І ми вияснили, що тато ч. 1 заробляє місячно 650 рублів, а тато ч. 2 — 620 рублів..."

Обурення столичного кореспондента наскрізь нещире й лицемірне. Хто-хто, а він, московський гість, найкраще знає, як живуть і як розтринькують народні гроші совєтські достойники в Москві і Києві, в Ленінграді і Харкові. Репортаж з містечка Поті — це для замилювання очей простих підсовєтських людей, бо ж і тато ч. 1 і тато ч. 2 — це лише рядові члени партії, маленькі ґвинтики у величезному совєтському апараті, яким на біду випало розплачуватись за те, що вже давно ввійшло в державну систему. Вони — просто козли відпущення. Так само й партійний комітет Поті, що його так гостро осудила „Правда" — це є жертва для добра і цілости нової совєтської паразитичної кляси, що жирує на народному тілі.

Тим часом навіть з совєтської преси, що день-у-день розписує про „заможне життя" колгоспників і робітників, прозирає не раз гірка правда: безпросвітні злидні, недостача найконечніших товарів, відсутність найпримітивніших життьових вигод. З приватних листів, які приходять з-поза залізної заслони, обережно висловлюваних і стриманих, з усією очевидністю також виходить, що перегони Хрущова з Америкою в продукції масла і сала — брехлива пропаґанда, розрахована на дурних і легковірних; що сірий совєтський обиватель, як був, так і є, тягловою силою комунізму, отією „масою", в ім'я якої ре-

(Продовження на стор. 4-тій)

БИТВА
(Із Циклу „Запорожці")

Блищало небо
золотом янтарин,
А вже метнули
в битву козаки.
І дико скрикнув
ординець - татарин,
Сповзаючи
з високої луки.

Як позавчора,
вдарили мушкети,
І пожаром
взялася димна вись,
І за Дніпром
сузір'я і планети
Кривавими
сльозами полились...

А ген, за
видноклугом винозорим,
При дворі,
при тихому дворі,
Із хлібом - сіллю,
із таємним горем
Синів додому
ждали матері.

А. МАЛИШКО

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

З нагоди свят Різдва Христового люди цієї країни висилають одне до одного мільйони різдвяних привітань-карток. Поштові скриньки день-у-день переповнені, поштові уряди засипані лявіною святочних листів, листоноші в поті чола розносять свій крам від хати до хати, часто й двічі на день.

В поважному журналі „Галидей" за грудень ц. р. вміщено доволі „єретичну" статтю на тему „Як припинити висилання різдвяних карток?" Автор її, відомий американський письменник С. Бирминґем, признається, що в тутешньому суспільно-культурному ладі важко, майже безнадійно це вчинити. Скорше тутешня людина перестане пити, курити, ходити до кіна. Щоб побороти цю звичку або звести її до мінімуму, автор радить застосувати методу „психічної аналізи": який сенс висилати гори цього „краму" в різдвяному часі, часто без думки, машинально, з витратою часу й грошей?

Щоб розпізнати цю „недугу" наших днів, він робить екскурсію в минуле цього різдвяного звичаю, шукаючи джерел, які вияснили б причини цієї, як він каже „масової психози", звички висилати масу карток-привітань від моря до моря. „Британська Енциклопедія" не згадує ані словечком про цей звичай, а грубезний „Верстер" звітує коротко: „Різдвяні картки — це привітання, що їх шлють під Різдво". Історичне вияснення щодо походження звичаю висилати картки-привітання знаходимо лише в одному творі — „Історія різдвяних карток", Джорджа Будея, яка вийшла друком в Англії. У цій книзі дослідник цього предмету, між іншим, наводить такі факти: найменшу форматом різдвяну „карточку" дістав у 1929 р. дюк Виндзору, це були 22 слова святочних побажань, виписані штудерно на зернятку рижу; найбільшу різдвяну картку розміром 21 на 33 цалі дістав у 1924 році президент Кулидж...

Різдвяні картки, читаємо в „Галидей", це дитина 19-го століття. Першу різдвяну картку зладив для масового вжитку в 1843 р. один мистець у Лондоні, який з помічю пошти хотів „піднести культурно-естетичний смак" свого народу. Слова його різдвяного привіту були короткі: „Веселих Свят і щасливого Нового Року". Ця перша святочна ластівка мала в Англії великий попит: протягом першого святочного сезону продав він аж тисячу копій. Ціна за штуку була один шилінґ. З кожним роком збільшувалась ця продукція, так, що в 1883 р. лондонський „Таймс" писав в обороні цього нового звичаю: „Популярність різдвяних карток годі погасити гострими філософічними міркуваннями, мовляв, це дуже дешевенький сантимент".

Незабаром після того сама держава і все суспільство відчули благодаті цього нового звичаю; виявилося, що це таки добрий „бизнес", а не лише мистецько-релігійна насолода. Збільшилися прибутки в державній касі (пошта й податки), сотки артистів-малярів, рисівників, літографів, друкарів дістали роботу. З Англії цей звичай масового листування „готовими картками" поширився на інші европейські країни, перейшов за широкі моря в країни тодішньої Британської імперії. А вже на вершини популярности й фінансових досягнень піднеслась ця галузь „практичного мистецтва" в Америці. Тут найбільшим продуцентом святочних карток є фірма-велетень Гелмарк. В головному осідку Гелмарка, в Кензес Сіті друкують кожного дня понад чотири мільйони карток. Сім тисяч нових мотивів, узорів, проєктує кожного року артистичний штаб цієї компанії. Вироби Гелмарка розходяться скрізь, де тільки живуть християни. Як пише „Галидей", продукція святочних (і інших оказійних) карток у ЗДА — це один із засобів, яким побивається у цій державі безробіття: у кого не стане грошей на дарунок під Різдво, той обов'язково купить і вишле своїм рідним і друзям святочні картки.

Текст привітання у цих картках частенько компонували найкращі поети й письменники Англії й Америки. Найбільшу славу в цьому осягнула була Гелен Меріон Борнсайд, що склала за своє життя аж шість тисяч віршиків для англійських та американських продуцентів цього товару. Найбільшу збірку різдвяних карток мала покійна англійська королева Марія — 7 тонн ваги. Тепер „королем" щодо цього є згадана компанія Гелмарка, яка має у своїй колекції 163 тисячі зразків святочних видань.

Оглядаючи найстарші різдвяні картки, бачимо, як мало змінилася їх тематика. Одне важливе застереження: в 19-му столітті існувала і мала широкий попит категорія святочних карток сумнівної моральної вартости: наприклад, скупо одягнені красуні летять по снігу або бавляться у жмурки з янголятами, граються в лісі зі зайчиками; закохані пари в тіні зелених смерічок і таке інше. Неписаний кодекс етики та моралі 20-го століття викинув поза борт всі такого роду „мистецтва".

Що більше, з кожним роком читаємо в „Галидей", збільшується продукція святочних карток з чистою, автентичною і клясичною релігійною тематикою. В останніх десятьох роках продукція карток з глибоко релігійними взорами дійшла до небувалих висот; очевидно, вона піде ще вище, бо таке домагання спраґненої духової, релігійної поживи, тутешньої публіки.

Друкувалися також різдвяні картки, тематикою яких була відома „прогібіція", були „депресійні" воєнні картки; були такі, що пропаґували „новий лад" („ню діл") президента Рузвельта. Цього року бачимо на ринку й „атомові", ракетові, міжплянетарні різдвяні картки...

Новітні соціологи, закінчує свою інтересну статтю С. Бирминґем, вважають, що звичай висилати різдвяні привітання є чимось більшим, як звичай у нашому часі. Це — ритуал, але у свою власну честь і славу.

Дм. Андрієвський

НАВКОЛО РОТТЕРДАМУ

(4)

Нам здається, що свідчення Фішера з'ясовують багато дечого в поступуваннях Хом'яка, а також пояснюють до певної міри ту помилку, якої допустився цілий ряд осіб, приглядаючись йому і не розпізнавши в нім совєтського аґента. Із заподань американського автора видно ті внутрішні пружини, які могли рухати Хом'яком, і ті його психічні риси, які ховали його душу від стороннього ока, як равлика ховає його шкаралуща.

Та на визначених Фішером психологічних рисах Хом'яка не вичерпується його духовий образ. Їх доповнюють заподання Мек Даффі, який мав ще більше нагод приглянутись нашому знайомому. Цей другий автор подає, що Хом'як був полковником партизанів під час війни, і також потверджує ефективність метод його праці. „Хом'як був надзвичайно здібною людиною небуденної працьовитости, а до того відзначався великою особистою принадністю. Він здобув пошану і симпатію всіх членів Місії УНРРА" (стор. 138). „Оскільки ми знаємо, — пише той же автор про Хом'яка далі, — він ніколи не зломив слова і ніколи нас не обдурив. На його користь свідчить і те, що ми ніколи не мали з ним суперечок, і то не зважаючи на бюрократичні труднощі" (стор. 146). Ці зауваги Мек Даффі вповні пояснюють той факт, що Хом'як, обертаючись впродовж року серед українців в Бельгії, здобув серед них пошану і симпатії. Але вони ще більше комплікують образ.

Справді, як погодити „духовий образ" Хом'яка, намальований американцями, з злочинною акцією, на послугах якої він стояв, і в остаточному висліді якої впав український патріот, близький земляк і колишній командант його, як січового стрільця, лицар визволення його Батьківщини? Чи може Хом'як не був свідомий можливих наслідків своєї праці потенціяльного вбивника? На це питання не годі дати відповіді ані ми, ані чужинні автори.

IV Вбивник і інші дійові особи

Менш виразно виступають перед нами образи інших совєтських аґентів, які в той чи інший спосіб спричинили драму в Роттердамі. Про них нема вказівок чужинців і я не мав стільки нагод приглядатись їм, як то було з Хом'яком. Тому я приневолений покладатись більше на свідчення і враження членів ОУН, думки яких подано в публікації Онацького. При тому треба брати під увагу, що ті свідчення зложені авторами здебільша вже по злочинному акті в Роттердамі, отже при світлі вже доконаного факту. Звідси та „мудрість по шкоді", яка пробивається у того чи іншого автора організаційних звітів з 1939 року.

Загальне враження від Валюха було додатнє. Він поводився стримано, гідно, розумно. Чемеринський, який пізнав Валюха в Берліні р. 1936, свідчить, що він зробив на нього „чаруюче враження" своєю „тонкістю у поведінці, приятельським ставленням до кожного". „Позитивне враження" справив Валюх і на Барановського, який вперше зустрів його у Відні р. 1936, але помітив, що „ця людина не говорить з серця". Сушко, який мав нагоду приглядатися Валюхові в різних ситуаціях, відзначає в нього „амбітність і впертість", але й він стверджує, що Павло робив „миле враження". Однак, після невдалої виправи „через зелену" в 1937 р. Сушко почав ставитись до Валюха з деяким застереженням. „Мої сумніви відносно Норберта не походили з підозріння в зраді, але тільки з недолужности його до підприємства" — писав він у своїм звіті 1939 року. Щобільше, він підозрівав Павла в трусості. Валюх виявляв також нахили до лековажности і сибаритства, він „вередував" їжею у Відні „та шукав розваг у Парижі".

Вище зазначені слабості Валюха, на мою думку, були виявом певного роду розпряжености в умовах відносно безпечного життя закордоном, здаля від совєтської дійсности. Назагал же мені видається, що Валюх мав сильний, вольовий характер, і підозра Сушка в трусості є мильною, про що свідчить, зрештою, поступування Валюха і в Фінляндії, Бельгії і в Голляндії. Це мусів бути вихованець суворої школи ГПУ, випробуваний ідейно і організаційно, який умів „грати", а для того тримати себе в руках. Таким він мені виглядав у Фінляндії, коли над ним зависла була небезпека деконспірації, яку легковажив Грибівський, через що у мене з ним виникла суперечка. Таким він виявився й пізніше, коли став спритно використовувати мої розбіжності з тим же Грибівським щодо виїзду його з Фінляндії, як також коли став доносити полк. Коновальцеві, що про нього говорилось в Берліні.

Хто був в дійсності той, що ми його називаємо Валюхом, чи справді він мав прізвище Гриценка, Грищенка чи Яценка? Чи він справді був комсомольцем і народним учителем, чим він займався перед і після виїзду закордон? Не знати. В кожнім разі є можливим, що під час війни його бачили в Львові в уніформі службовця політичної поліції в якійсь доволі високій ранзі, чи то полковника чи то генерала. За ті прислуги, які він віддав режимові, йому належалась немала заплата.

Не менш, загадковою особою є Полуведько. У Фінляндії його вважали за втікача з Соловок, і таких там було більше. Вони підозрівали один одного в аґентурній роботі і, мабуть, не без рації. Поступування самого Полуведька дещо зраджувало в нім якісь приховані цілі. В тім „розголошуванні" деяких справ, яке мало місце неоднократно, був елемент інтриги. Мені самому він писав про речі, які не повинен би був подавати далі. В справі листа з „того боку" могла бути провокація, яка, однак, не мала успіху. Внаслідок того всього я відтягнувся від деяких справ, які зосереджувались в Фінляндії, однак обставини і доручення полк. Коновальця мене знов і знов до них приводили. Та, крім повищих фактів, які збуджували сумнів щодо Полуведька, нині згадаємо факти, які дають вказівки щодо його аґентурної роботи.

У час, коли в Роттердамі, сталося вбивство, Полуведько був в Берліні. Він негайно виїхав звідти ніби до Фінляндії. Довго про нього не було нічого чути. Є підстави думати, що в міжчасі він побував в СССР. Щойно коли німці зайняли в 1941 р. Галичину, Полуведько з'являється у Львові, кажучи, що його вислав туди фінляндський генеральний штаб. Помиляється Онацький, коли пише, що Сціборський і Грибівський взяли Полуведька з собою, коли вирушали на Схід. Навпаки, Сціборський перестерігав п. Бойкова проти Полуведька, як проти непевної особи. В дійсності Полуведько вкрутився в групу Коника і з нею дістався до Харкова. Тут між українцями було відомо, що большевики вивезли родину Полуведька, коли евакуювали місто. Цей факт і інші обставини змушували поставитись до Полуведька обережно і не мати до нього довір'я. Підозра збільшилась, коли німці заарештували Полуведька. Я перебував тоді в Берліні і мені стало відомо, що німці збираються питати мене в справі Полуведька і його ролі в убивстві полк. Коновальця. Однак, до цього не дійшло, мабуть, тому, що в міжчасі Полуведько повісився у в'язниці. Це самогубство змушує думати, що Полуведько мав підстави боятись слідства, бо не було йому чим виправдатись, хоч ніби і співпрацював з націоналістами.

ВОЛОДИМИР СОЛОВІЙ

Померлий 15-го листопада ц. р. в Монтреалі, Канада, Володимир Соловій належав до рідких постатей на галицькій землі. Син львівського адвоката д-ра Тадея Соловія, синдика Митрополичої Консисторії, і матері польки, як на наші відносини дуже заможних власників великої посілости Середнє Село біля Ліська, із гарною палатою, мальовничо положеною над Сяном, виростав і вчився в школах в середовищі дітей польських дідичів. Нічим не зв'язаний з українським національним життям, мав всі дані бути поляком, так як багато йому подібних, зокрема тих, що не були священичого або селянського роду. Ми як національна спільнота не маємо дару приєднювати до себе людей і не вміємо їх використовувати для української справи. Навпаки, застосовуємо дуже суворий критерій національної приналежности та робимо все, щоб знайти причину інколи відштовхнути, замість притягати. Та покійний Володимир Соловій належав до тих, що любив вперто підкреслювати в усіх обставинах свою українську національність. В часах потреби ставав на стійку і служив своїм виробленням, перфектним знанням мов англійської і французької та своїм дипломатичним хистом.

В часах державности 1918-1920 працював секретарем Місії Української Народної Республіки в Швайцарії. Між обома світов. війнами був членом УНДО і в часах т. зв. нормалізації, коли йшло про те, щоб мати українського посла від сяніцько - ліської землі, дав згоду на свою кандидатуру. До вибору послом не прийшло, внаслідку виборчих митарств.

В 1939 р. виїхав до Парижу і там зараз зв'язався із головою уряду УНР пок. В. Прокоповичем. Перед німецьким наступом 1940 року подався до Лондону, отримавши уповноважнення від мін. зак. справ проф. О. Шульгина, який залишився в Парижі. Він був в рр. 1940-45, можна сказати єдиним „красвим" українцем по альянтському боці фронту. Коли українська громада Менчестеру разом із Товариством українсько - канадійських вояків із ініціативи голови сотн. Б. Панчука влаштувала „Великодній Фестиваль" в Провідну Неділю 2-го травня 1943-го року в Менчестері, його просили на головного українського промовця. Почесним гостем і промовцем був член парляменту Райс Дейвіс, який в 1930 р. був в Галичині після польської пацифікації. В своїй промові англійською мовою, звертаючися до вояків, Соловій говорив: „Тому, що ми не втішалися державною незалежністю, ми не маємо щастя брати безпосередню участь в боротьбі Об'єднаних Націй проти агресії. Я бажаю передовсім підкреслити зокрема цей момент, щоб допомогти вам молодим українсько - канадійським воякам усвідомити собі, якими Ви є щасливцями, коли маєте змогу з своєї власної волі боротися за Вашу нову Батьківщину, цю за океаном, і за стару Батьківщину, цю на сході, та за великі ідеали, що об'єднують усі вільні нації". В жовтні виробив і подав обширний „меморандум про українські і білоруські землі, що від 1919 аж до 1939 року становили східню частину Польщі". Коли згідно із пануючими тоді в Лондоні настроями народи Середної Европи — австрійці, хорвати, чехи, естонці, литовці, лотиші, поляки, серби, словаки, словінці створили „Центральноевропейський Федеральний Клюб", він реклямував членство українців і білорусинів та був членом управи, головою якої був естонець Якобзон. Після війни виконував на доручення екзильного уряду УНР обов'язки представника в Лондоні від 1946 до 1948 року, коли його замінив М. Опаренко. Від імені екзильного уряду подав делеґаціям демократичних держав, зібраних в Парижі для підготування мирових договорів, заяву про нелеґальність уряду УССР.

Десять років минуло з того часу та аж смерть пригадала про його безкорисну й добру працю для нашої справи. Його участь в історії наших змагань слід згадати з належною вдячністю, на яку вона дійсно заслуговує.

Кость Паньківський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Лос Анджелес, Каліф.

Показ народної ноші і національних танків

Кожня нація хоче бачити в різних збірних імпрезах красу, яка давала б задовілля нашому вічному шуканню за чимсь досконалим, щось, що тяжко схопити словами. Пробувати осягнути щораз вищі щаблі у різного рода життєвих ділянках, — це завдання кожної людини. Це і є мотто „Калини", танцювальної групи в Лос Анджелесі, яка існує вже 2 і пів року, під керівництвом панни Марти Сіяк, і яка вже здобула собі розголос не тільки серед українського громадянства в Каліфорнії, але і серед американської публіки. Одним із важних завдань „Калини" є запізнати чужинців з нашим прекрасним мистецтвом, а тим самим зацікавити їх долею України і її мешканцями. І це власне своїми вдалими виступами серед чужинців, „Калина" вспіла здобути. Під цю пору в „Калини" є стільки замовлень і запрошень на гостинні виступи поважних американьких імпрез, що їх неможливо всіх виконати.

15-го листопада 1958 „Калина" давала свій власний концерт, який під кожним оглядом був на високому рівні. Танці, гра на фортепіяні, співочий ансамбль, скеч, оригінальні строї, давали глядачеві незабутню насолоду. Концерт почався показом української ноші з різних окраїн наших земель. Хто є знавцем нашої ноші, мав справжню насолоду. Моделювали наші молоденькі танцюристки-панночки з „Калини". Ніна Скробко — київський; Віра Боцманюк — гуцульський; Марта Сіяк — заліщицький; Александра Голуб — городенський; Оксана Брікнер — карпатський; Маруся Вибачинська — полтавський; Оксана Романюк — яворівський. Багата вишивка, оригінальні накриття голови, розсміяні молоденькі личка і стрункі постави модельок, викликали бурю оплесків присутніх.

Перший танок, який відтанцювали вище згадані модельки, які перетворилися в молоденькі гуцулочки, був: „Гони вітер". Всі в гуцульських строях, в однакових вишивках, зачісках, косичнках, кейчурах та постолах — вбігли на сцену, як правдивий, весняний, пестливий вітер. Танець виконали рівнесенько, так, що глядач мав враження, якби це була одна молоденька гуцулка, а не шість.

Ансамбль пань, членок СУМА — Т. Кульчицька, Н. Микитин, С. Шумна, Н. Наконечна і О. Романюк — виконав три пісні, які випали дуже гарно. Глядачі з присмністю оглядали милу картинку пань в довгих чорних спідничках і стилево вишиваних блюзочках та їхнього диригента, що рівночасно акомпаніював їм до пісень п. Ігора Лесика, який, як видно було, мусів доложити багато старань у підготовці пань. Ансамбль пань — це щось нового на терені міста, і всі присутні бажають щиро успіхів і паням і панові Лесикові в дальшій праці.

Лебедята — стилізований народний танок. Група безжурних лебедят і лебідь самітник, який проситься, щоб приняти його до гурту. Синяве світло на сцені зливалося з синіми жупанами. Пливкі рухи лебедів — дівчат у делікатному хороводі, впроваджували глядача в казковий настрій. Марта Сіяк відважно творить новий стиль у виконанні народних танків.

Фортепіянове сольо, — пан Вірко Балей. Його гра держала залю весь час у напруженні. Талановитий, молоденький Вірко, який здобув собі неабиякий розголос серед американських кол своїми власними концертами, — є гордістю нашої громади. Бо кожний його особистий успіх є рівночасно успіхом в розголосі українського імени. Він на кожному кроці заявляє і підчеркує своє походження. Його вишколені пальці доказували чудес, перетворюючи мертві клявіші в живу істоту, якій припало в уділі пережити емоції людської душі. Піяніст — полонив серця нашої громади своєю грою і всі бажають йому щиро дальших успіхів.

Метелиця — танок сольо панни Марти Сіяк, був правдивою насолодою для всіх присутніх. Не тільки сама поява панни Марти в стилізованій полтавці, але її чарівний танок, в якому, здавалось, вона майже не доторкає землі. В моментах трудних оборотів, видно було лише кінчики жупана і плахти, що кружляли і кружляли в неймовірному темпі, прямо задержуючи віддих присутніх, що слідкували за мрійною з'явою на сцені.

Скеч „Залицяння" був милою несподіванкою для публіки, який викликав каскаду сміху на залі. Пані Оксана Романюк знаменито відограла ролю дівчини. Пан Ігор Вашетко — ролю парубка недотепи, що ловиться на гру очима дівчини, як риба на вудку і вірить — та пошивається в дурні.

Гопак-козачок, укладу п-и Марти Сіяк — фінал Концерту. В квітистих спідничках, червоних чобітках та хусточках на голові, відтанцьовувала шістка калинянок з вервою і життям.

Елеґантна в чорній стилевій сукні зі срібною вишивкою, улюблениця публіки пані Оля Романюк як конферансьєрка, влучними дотепами пов'язала усі точки, як шовковою стяжкою і надала цілій програмі відповідного настрою.

Всі строї пошили батьки танцюристок під керівництвом пані Ірини Сіяк. Всі присутні висловлюють щиру подяку за мистецький вечір. І цю подяку висловили також мовою квітів, які передали панні Марті Сіяк, один за її танок „Метелиця", а на кінці, як вислів свого захоплення цілим вечором. **Н. М.**

Читайте щоденник „Свободу"

ПОЧАЛОСЯ НА „СОЮЗІВЦІ"

Якось так склалося, що на нашій прославленій і ославленій „Союзівці" цього року влітi віджив знову „Веселий Львів". Віджив, ясна річ, не в комплеті, бо лише малу частину цього театру вдалось зібрати на спільний виступ, але все таки „Союзівка" була „щаслива на руку".

Відгомін цього виступу полетів далеко від кетскільських гір і залевіт спершу в метрополітальний Н. Йорк, де відбувся восени ц. р. черговий виступ „Веселого Львова" на Літературному Ярмарку. Другий виступ був черговим успіхом і дійшло до цього, що і Филаделфія захотіла і собі влаштувати виступ акторів цього театру.

З ініціятиви місцевого Відділу Союзу Українок запрошено колишніх акторів „Веселого Львова" — Юрія і Ірину Лаврівських, і Марію Лисяк, до яких прилучилися ще Богдан Паздрій, (який теж колись гостинно ще за львівських часів виступав у „Веселому Львові") і піяністка Лідія Бульба на спільний виступ. До них дійшов ще й наш популярний гуморист Микола Понеділок, „кооптований львовянин" і таким чином постав „ансамбль на один виступ" — який відбудеться 27 грудня ц. р. у Филаделфії, на славетному Френклині.

Треба сподіватися, що цей виступ буде чимось небуденним. Коли вдалося зворохобити Богдана Паздрія до цього, щоб він не лише виступав знову на сцені, але навіть взяв мистецьке керівництво цього вечора, це вже не будьщо. В програмі вечора будуть популярні пісеньки Марії Лисяк і Юрія Лаврівського, монологи Миколи Понеділка і діялоги конферансієрів Лаврівської і Паздрія, а навіть, як кажуть втаємничені, ще несподіванки. Кажуть навіть, що Паздрій виступить в ролі... — але про це ще час говорити. А Микола Понеділок — готує зовсім велику несподіванку. Мабуть — навіть він одягне „таксідо"! Вже для цієї однієї сенсації варто заглянути 27 грудня до залі Горожанського Клюбу у Филаделфії. А мають бути ще й інші сенсації.

Тому, усім цим, які не були на виступі „Веселого Львова" на „Союзівці" чи в Ню Йорку, поручається прийти на Френклин. А тим, які були — також. Вони побачать і почують багато дечого, чого не було ні на одній з попередніх імпрез. Филаделфію жде мила передсвяточна несподіванка: „Виступ Веселого Львова"!

С. П.

РОДИНА ВЕЙНЕБЕРГІВ ПРОТЯГОМ РОКУ ВТРАТИЛА 8 ДІТЕЙ

Кокона, Висконсин. — Флойд Вейнеберґ пішов в неділю вранці 21-го грудня до церкви разом із своєю жінкою, залишивши в хаті 6-ро дітей у віці від 18 місяців до 7-ох років. Під час їх неприсутности вибухла в домі пожежа, мабуть, від електричного короткого замикання. Діти хотіли втікати, але забігли до лазнички, звідки не було виходу на подвір'я, і там 5 згинуло відразу, а шоста дитина згоріла на сходах. Ця сама родина на початку цього року втратила внаслідок смерти двоє дітей — близнюків зараз після народження.

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців. Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

ТРИБУНА УНС

ОСТАННЯ СТАДІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕГОНІВ

Організаційні перегони в теперішній піврічній кампанії УНСоюзу, що була проголошена в липні цього року для відзначення 65-річчя „Свободи" і яка закінчується 31-го грудня, отже за один тиждень, увійшли в свою останню і, сміло можна б сказати, драматичну стадію. Упродовж минулого тижня — як це видно з поданої нижче табельки — могутній організаційний скок зробив головний радний Іван Одежинський з Филаделфії, здобувши впродовж тижня 18 нових членів, отже перегнавши свого головного суперника, головного радного Богдана Зорича з Торонта, на 11 членів. Попереднього тижня Зорич був перегнав Одежинського. Здобувши досі в цій кампанії 101 члена, Одежинський, можна б сказати, перейшов Рубікон, бо найвища поставлена в цій кампанії була 100 членів. Упродовж тижня жадні зміни не зайшли в трьох дальших місцях, що їх задержали В. Колодій, головний радний Т. Шпікула і О. Косіковський, але під їх позиції в цих перегонах „підкопався" двома новими членами М. Семків. Сьоме місце В. Крушельницького поважно загрожене новими успіхами Гавриляка, Дербуша, Кваса, Поповича і гол. контролера Куропася, яких з черги здоганяють В. Рефт і В. Самофал. До закінчення перегонів — як згадано — залишається ще тільки один тиждень і весь союзовий загал з нетерпеливістю чекатиме на їх вислід. Хто, за цей ще одинокий тиждень кампанії, забіжить найдальше: Одежинський чи Зорич? Правда, між дальшими змагунами дещо більша відстань, ніж між цими двома, але в перегонах все можливе. За тиждень будемо знати.

ПЕРЕМОЖНІ УЧАСНИКИ КАМПАНІЇ
Стан з дня 22-го грудня 1958 року.

Ч. П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Приєдн. члени
1.	І. Одежинський	153	Филаделфія, Па.	101
2.	Б. Зорич	432	Торонто, Онт.	90
3.	В. Колодій	191	Трой, Н. Й.	46
4.	Т. Шпікула	221	Шикаґо, Ілл.	42
5.	О. Косіковський	341	Віндзор, Онт.	37
6.	М. Семків	379	Шикаґо, Ілл.	31
7.	В. Крушельницький	94	Дітройт, Міш.	22
8.	В. Гавриляк	316	Рочестер, Н. Й.	21
8.	М. Дербуш	345	Міннеаполіс, Мінн.	21
10.	В. Квас	88	Кергонксон, Н. Й.	20
10.	В. Попович	367	Рочестер, Н. Й.	20
12.	С. Куропась	423	Шикаґо, Ілл.	19

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ПРО XXII. КОНҐРЕС ЦЕСУС-у

Управа Центрального Союзу Українського Студентства вирішила на основі статуту ЦЕСУС-у скликати в днях 9 - 10 січня 1959 р. в Мюнхені XXI-ий Звичайний Конґрес ЦЕСУС-у із слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії та ділових комісій;
3. Відчитання привітів.
4. Прийняття порядку нарад;
5. Затвердження прийняття нових членів ЦЕСУС-у;
6. Прийняття протоколу з XXI. Конґресу ЦЕСУС-у;
7. Звіти уступаючої Управи ЦЕСУС-у;
8. Звіти звичайних і надзвичайних правних членів ЦЕСУС-у;
9. Звіти Контрольної Комісії і Товариського Суду;
10. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючим органам ЦЕСУС-у;
11. Зміна статут;
12. Вибір нових керівних органів ЦЕСУС-у;
13. Звіти ділових комісій та затвердження резолюцій;
14. Різні внески;
15. Закриття.

У зв'язку з Конґресом всі правні члени повинні скликати Надзвичайні Загальні Збори для вибору делеґатів на XXII-ий Конґрес.

Згідно із статутом: „Звичайні правні члени ЦЕСУС-у мають право вислати на кожних 10 фізичних членів одного делеґата. На решту членів припадає один делеґат. Правний член, що має менше 5-ти фізичних членів, не висилає делеґата на Конґрес. Вибір делеґата станових студентських організацій, правних членів ЦЕСУС-у, відбувається на З'їзді, або на Загальних Зборах".

Всі правні члени перешлють до 1-го січня 1959 року протокол із Надзвичайних Загальних Зборів із поданням прізвищ делеґатів, згл. затверджених Управою повновласників.

Рівночасно уважаємо за відповідне пригадати Управам Студентських Громад, що звіти з діяльности за академічний рік 1957/58 та розчислення із членських внесків повинні бути надіслані на адресу Управи ЦЕСУС-у до 1-го січня 1959 р.

Адреса Конґресу:
Internationales Studentenfoyer, Muenchen 13, Adelheidstr. 15.

Адреса Управи:
CESUS, Muenchen 62, Postfach 34
Tel. 444 151 (Ukr. Universitat)

За Управу ЦЕСУС-у:
Едвард Бродацький (-) — Президент, **Віталій Візір** (-) — Керівник Орг. Відділу.
Лювен, 1 грудня 1958.

Посмертна згадка

Д-р МИКОЛА КОРНИЛІВ

3-го грудня ц. р. ввечері помер на удар серця в своєму мешканні в містечку Бравнс-Міллс, Ню Джерзі, коло Филаделфії д-р мидицини Микола Корнилів. Покійний народився 23-го березня 1895 року, скінчивши в 1913 році у Харкові Духовну Семінарію, записався на медичний відділ Дорпатського Університету, але покликаний до війська за 1-ої світової війни, не скінчив його й служив у Союзі Міст як заступник лікаря (т. зв. „зауряд-лікар"), опікуючися збожеволілими салдатами. З розвалом царської імперії став на службу Української Держави. Відтятий большевиками від своєї частини, переховався в Вінниці, звідки в 1920 р. перебрався до Румунії, а потім до Болгарії, осів у Софії, де докінчив свою медичну освіту. По 16-ти роках перебування на Балкані вдалося йому виїхати до Львова, діставши відрядження від болгарського уряду для вдосконалення в своєму фаху на медичному відділі львівського університету. У Львові проживав Покійний до большевицької інвазії восени 1939 р., відомий в українських колах під іменем доктора Василева.

Пробувши пару днів під большевиками, втікає на Захід, але на кордоні його притримала німецька сторожа. Знайшовши при ревізії посвідку болгарського уряду про відрядження, виставлену англійською мовою, німці його арештували, як „англійського шпіона", але по переслуханню, звільнили. До розгрому большевиків німцями Покійний перебував у Кракові, а потім переїхав до Рівного.

З новим наступом червоної армії переїхав знову до Кракова, а далі до Австрії до Інсбруку, а звідти до Баварії, де осів у Мюнхені. З кінцем 1949 року переїхав до ЗДА. Тут дістав посаду в санаторії „Дебора" в Бравнс- Міллс, Н. Дж. У вільному від праці часі перебував у Филаделфії, беручи діяльну участь в її українському житті. Був дуже активним і любленим членом Українського Літературно-Мистецького Клюбу, де між іншим виконував обов'язки члена Тов. Суду. Був загальна шанований і люблений за свою милу, товариську вдачу.

Вічная Пам'ять Дорогому Покійникові.

Вол. Дорошенко

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

ЧЕРВОНІ ДВОРЯНИ І КОЛГОСПНИКИ

(Закінчення зі стор. 2)

жим діє і з якою зовсім не рахується.

Про те, як „дбає" совєтська влада за простих, безпартійних людей, свідчить красномовно хоч би й ось такий короткий лист до редакції „Радянської України" колгоспника Федора Нагірного з с. Шкуратівки на Сумщині:

„. . . . З самого початку організації нашого колгоспу „Перемога" — 28 років я працюю в ньому. Мені 65 років, а дружині моїй 60. Наших дітей вже давно немає в живих. Нам уже важко працювати. Тому ми обоє подали заяву до правління колгоспу з просьбою, щоб нам призначили пенсію. Але нам у цьому відмовлено. Немає, кажуть, такої установки, чи то закону. Прошу Редакцію відповісти, чи є закон про пенсію в колгоспах . . ."

З довгої і дуже квітчастої відповіді редакції на цього листа беремо найсуттєвіше:

„. . . . Матеріяльне обезпечення на старості — конституційне право кожного радянського трудівника. Його мають, звичайно, і колгоспники похилого віку. Інша справа (!), що при ровв'язанні питань пенсійного забезпечення колгоспника треба враховувати реальні можливості кожного колгоспу: рівень розвитку його господарства, розмір прибутків, місцеві умови тощо. Питання пенсійного забезпечення членів колгоспу тісно зв'язане з основним його завданням — підвищенням урожайности . . ."

Коротко кажучи, старенький український селянин Федір Нагірний совєтської пенсії не бачитиме до кінця віку. Та й чи потрібні коментарі до цього цинічного вияснення редакції?

Ось на таких контрастах — безжурних тата ч. 1 і тата ч. 2, що за сто тисяч крадених народних рублів влаштовують весілля своїм нащадкам, і старого, спрацьованого селянина, що понад силу мусить працювати, аби виробити свої „трудодні" — і побудоване нинішнє совєтське „соціялістичне" суспільство. Звичайно, контрастів цих жадними указами згори вже не усунути. Кастовий поділ, що забезпечує привільне життя паразитичним елементам і тримає в безпросвітніх злиднях сірих трудівників, може бути знищений тільки революційним порядком — у катаклізмі, що неухильно зближається.

В. С-ко

Президент проситиме Конґрес збільшити податок від газоліни на 1.5 цента

Вашингтон. — Урядові кола з Білого Дому повідомляють, що президент Айзенгавер в новому Конґресі, який починає працю 7-го січня 1959, проситиме збільшити податок від газоліни на 1.5 цента від гальона, це значить, що податок мав би виносити не три тільки 4.5 цента. Це збільшення податку дало б коло 900 мільйонів долярів прибутку, який був би зужитий на здійснювання будівельної програми 41,000 миль федерально-стейтових автострад. Це збільшення податку від газоліни відчуло б коло 70,000 автоводіїв і шоферів. Вже тепер передбачається, що Конґрес не дуже то прихильно поставиться до цієї пропозиції уряду, який діє згідно з рекомендацією департаментів скарбу і торгівлі. Проти цього проєкту будуть власники і продуценти авт та члени Конґресу, але уряд витягає арґументи, що конче треба збільшити податок від газоліни, якщо плянується бездефіцитовий федеральний бюджет.

Західня Німеччина допоможе Єгиптові збудувати Асванську греблю

Бонн. — Група західньо-німецьких промисловців, як теж промислові фірми „інших европейських країн", зробили пропозицію президентові Об'єднаної Арабської Республіки Гамалеві Абдуль Нассерові, що вони поможуть йому збудувати Асванську греблю над Нілем, яка від років є мрією єгипетського уряду та центром міжнародних конфліктів. Обіцяння Америкою дати Єгиптові фонди на будову тієї греблі, обрахованої на кругло два більйони долярів, та потім раптове відкликання тієї обіцянки, коли Єгипет зв'язався з Совєтами, приймаючи від них зброю, — спричинило удержавлення Суезького каналу, що з черги викликало англо-французький похід проти Єгипту в 1956 році. Недавно Совєти обіцяли Об'єднаній Арабській Республіці дати на цю ціль 400 мільйонів рублів, себто $100 мільйонів і навіть вже приїхали до Єгипту совєтські інженери, щоб перевести наради з єгипетськими властями та розпочати земні роботи. Коротке офіційне німецьке повідомлення не називає інших західньо-німецьких промислових закладів, ані країн, заінтересованих у тому проєкті. Запитаний про те речник західньо-німецького уряду відповів вимиваюче що ця справа є предметом розгляду офіційними західньо-німецькими чинниками, поскільки німецький уряд міг би дати ґарантію на запропоновані приватними німецькими фірмами кредити. З цією пропозицією в'яжеться участь німецьких інженерів у будові тієї великої греблі та достави туди потрібного матеріялу.

Мачуха заплатила $ 6,000, щоб злочинці вбили її невістку Ольгу Купчик-Дункан

Вентура, Каліфорнія. — 25-річний Авґустін Балдонадо признався в тюрмі, що він і 22-річний Луїс Моя, дістали 6,000 долярів від свекрухи Елизабет Дункан за те, що вбили 30-річну її невістку Ольгу Дункан (дівоче прізвище Купчик). Комісар поліції сказав, що цей злочин спричинений патологічною заздрістю свекрухи, яка зненавиділа свою невістку зараз після шлюбу її сина, адвоката Френка Дункана. Злочинці викрали Ольгу і під загрозою револьверу завезли її в безлюдне місце і там її приголомшили ударами револьвера, а після того обидва старалися її вдушити. Один злочинець тримав нещасну жертву за руки, клячачи на ній, а другий копав гріб. Так вони мінялися кілька разів, поки не прикрили Ольги землею. Батько Ольги, залізничник Ілько Купчик, зголосив поліції те, що не мав вістки від доньки, яка нарікала на свою свекруху вже два тижні по вінчанні. Елизабет Дункан виступала в ролі невістки Ольги, щоб уневажнити її одружіння з Френком, і це причинилося до викриття цього жахливого злочину.

Ґолдфайн засуджений до тримісячної тюрми, а його секретарка до 10-денної

Бостон, Массачусетс. — Суддя окружного федерального суду Чарлз Е. Визанскі минулої п'ятниці признав винним фінансиста Бернарда Ґолдфайна в тому, що відмовився видати потрібні документи податковому урядові, а в понеділок 22-го грудня той сам суддя визначив Ґолдфайнові тримісячну кару тюрми. Ґолдфайнова секретарка Мілдред Пейпермен дістала кару 10-денної тюрми. Обидвоє повинні почати відбувати кару вже 7-го січня 1959, а тепер вони залишаються на волі за кавцією по 1,000 долярів. Федеральний прокуратор ще досі не визначив, в якій тюрмі вони мають сидіти. Суддя Визанскі почав нове слідство проти Ґолдфайна в справі скарги Забезпеченевої і Біржової Комісії, щоб засуджений промисловець звернув ті видатки, які мала ця комісія, коли їй вкінці вдалося таки дістати потрібні документи.

ВСЯЧИНА

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОФЕСОР ЗВІТУЄ ПРО ХЕМІЧНИЙ ПОЧАТОК ЖИТТЯ

Ню Йорк. — Проф. Биркбек каледжу при Лондонському університеті Джан Десмонд Бернал викладав в Політехнічному інституті в Брукліні про „біопоезіс" (творення життя) і говорив про те, що життя виникало ступнево хемічним способом. Цю свою теорію він вже викладав на з'їзді в Москві, який відбувся минулого літа. Він користується новим науковим терміном „еобіонт" і ним називає найнижчі організми — це значить хемічні сполуки ще простіші як клітини, і гадає, що ті „еобіонти" були „першим живим" між неживою природою. Проф. Бернал міркує що життя в загальному подібне до теперішнього, існувало на нашій землі вже 800,000 років. 3,000,000,000 років тому земля була загаряча, щоб на ній могло бути життя. Але після тієї дати почало творитися життя, і то 6-ма ступнями, під впливом діяння сонячного світла, ультрафіялкового проміння, тепла, радіяції та електричної виснаги.

У першій стадії мали творитися малі органічні молекули на вологій поверхні мертвої тоді землі із газів, що були в повітрі. В другій фазі ці молекули причеплювалися до частин глини і творили більші органічні комплекси. В третій стадії мали виникнути вже згадані „еобіонти", які на думку професора Бернала могли помножуватися при допомозі поділу. Пізніше мали формуватися нуклеопротеїни, і тоді нагло мала збільшитися скількість кисню. У п'ятій фазі атмосфера землі була подібна до теперішньої, і тоді творилися товщеві частини тканини, а в шостій стадії мали бути тканини подібні до бактерій. Після бактерій появилися протозоа (найпростіші тварини), а з них всі теперішні й давніші рослини й тварини.

Це цікава теорія професора з Лондону, який викладав її в Москві, вияснюючи, яким то способом виникло життя на землі. Він говорить про хемічний спосіб та згадує про діяння сонячного світла, ультрафіялкового проміння, тепла, радіяції та електрики, але не згадує, звідки це все взялося, хто це все сотворив. Також не може він продемонструвати, як це все робиться, маючи до диспозиції всі ті хемічні засоби, які мали спричинити колись життя на Землі.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЕНТОН, Огайо. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відділ 115, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 4-го січня, 1959 р., о год. 6-ій ввечорі, в залі Української Католицької Церкви при Гібс, Евню. На порядку дня: звіти Управи та вибір нової Управи на 1959 рік. Проситься всіх членів прибути на збори. — Мари Скубак, предс.; П. Бабич, секр. С. Жабінський, касир.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — В дні 5-го грудня було поміщене оголошення, в якому помилково Відділ 204 повідомив своїх членів, що церква св. Володимира при 14-ій вул. і заля в якій Відділ приміщувався є продана, і тому Відділ перенісся на стало до УНДому в Ню Йорку. Як нас інформують, церква св. Володимира не є продана, тільки 204 Відд. УНС перенісся з церковної залі св. Володимира при 14-ій вул. до УНДому в Ню Йорку, 140-142, 2-нд Евню. Збори відбуватимуться кожного місяця в другу суботу по 1-ім, о год. 7-ій веч. в новім приміщенні. — Управа 204-го Відд.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Б-во св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, повідомляють, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 28-го грудня 1958 р., в церковній залі, при 2280 В. 7-ма Стр. Просимо про численну участь, бо маємо важні справи і вибір нової Управи. — М. Декан, предс.; М. Бобечко, секр.; С. Косик, касир.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Б-во св. Володимира, Відділ 130, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в суботу, 27-го грудня 1958 р., о год. 8-ій ввечері, в ресторані Кравчука „Ніколяс Кафетерія", 29 Купер Сквер з таким порядком: **Відкриття Річних Зборів**, перечитання протоколу, звіт управи, дискусія над звітом, уділення абсолюторії, вибір нової Управи на 1959 рік. Просимо про численну участь щоб можна було вирішити виплачування допомоги. — І. Серединський, предс.; М. Коваль, фін.-секр.; М. Кравчук, касир; І. Малець рек. секр.

ВИНДЗОР, Онт. — Відділ 341, ім. Ю. Головінського, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться дня 28-го грудня 1958 р., о год. 2.30 по полудні, в залі УНО, при Оттава Стр. Просимо про численність і точність. — І. Хрін, секетар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 251, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 28-го грудня 1958 р., в церковній залі при В. 7-ім Стр. зараз після Великої Богослужби. В програмі вибір нової Управи і інші важні справи. Просимо про численну участь. — В. Козир, предс.; В. Яцишин, касир; М. Задойний, рек. секр.; Я. Кравчук, ф. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Б-во св. св. Василія Великого, Відд. 364, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в четвер 1-го січня 1959 р., о 2-ій год. по полудні, в УНДомі при 3161 Іст, 93-та Стр. На порядку дня: звіти Управи і вибір нового Уряду. — Гр. Кукіз, предс.; Ів. Кореневич, рек. секр.; Евст. Макарик, касир; Вол. Владика, фін. секр.

ЛІМІНҐТОН, Онт. Канада. — Відділ 504-ий повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 4-го січня 1959 р., точно о год. 2.30 по полудні, в залі УНО, Пойнт Пілі. Просимо всіх членів прибути на збори, з огляду на звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нових урядників на 1959-ий рік. Довгуючих членів просимо вирівняти залеглості. — Є. Барна, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 334, повідомляє, що **Місячні і Річні Збори** відбудуться дня 11-го січня 1959 р., (в другу неділю по 1-ім січня), о год. 1-ій по полудні, в УНДомі при 14-ій Стр. На порядку дня звіти Управи і вибір нового Уряду. Просимо вирівнювати залеглости і численно прибути на збори. — Н. Задорецький, пред.; Ст. Боганек, касир; Гр. Демкович, рек. секретар.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Посмертні Згадки

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 385, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 3-го січня 1959 р., в залі школи при парафії св. Константина з таким порядком: Отворення Заг. Зборів; Відчитання протоколу з попередніх річних зборів; Звіт Управи Відділу з діяльности; Дискусія над звітом та одобрення діяльности Управи. Вибір нової Управи. Внески й запити. На зборах буде присутній організатор Головної Канцелярії УНСоюзу та виголосить доповідь п. н. Національна і господарська роля УНСоюзу. Просимо членів про чисельну участь. Гостям раді. Перед зборами члени можуть вплачувати місячні вкладки. — За Управу: Павло Федорців, голова; Іларій Папіж, секретар; Михайло Хома, фін. секр.; Роман Віндик, касир.

ТЕОДОР КУКІЛЬ, член 12 Відділу в Гартфорді, Конн, Номер 8 грудня 1958, наприкінці 54 року життя. Покійний родився в Західній Україні, де полишив жінку, двох синів, братів і сестер. Похорон відбувся 10-го грудня 1958 р. на цвинтар в Глестенбері, Конн. В. Н. П.

М. Кузьма, секр.

ТАРЗАН, ч. 4182. Атака.

"ALL RIGHT, SNAP IT UP OVER THERE WITH THAT STUFF," SNARLED WEST, SHOVING, BEATING VAKUBI'S MEN--

BUT HIS ORDERS ENDED ABRUPTLY AS HE SAW A SAVAGE APPARITION LEAP OUT FROM THE LEAFY FOLIAGE!

— Гаразд, перенесіть це ось туди, — харчав Вест, показуючи і б'ючи людей Векюбі...

Але його накази нагло урвалися, коли він побачив, як дика з'ява скочила з-за густого листя!

Роман Рудницький дає серію концертів у Ню Йорку і Филаделфії

Роман Рудницький

Наш 16-літній пяніст Роман Рудницький виступив у п'ятницю, 12-го ц. м., в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку з першим з серії своїх 4-ох концертів „Архитвори для фортепіяна" — це був його перший виступ у Ню Йорку після п'яти літ, від пам'ятного його дебюту у 1953 р. Як тодішній його перший концерт у Ню Йорку відбувся заходами ЛМКлюбу в Ню Йорку, так і теперішній цикл його чотирьох концертів влаштовує ця сама установа.

Серія концертів Романа Рудницького „Архитвори для фортепіяна" це не тільки новинка на терені нюйоркської метрополії і ФиладелФії, де вона буде повторена, але одночасно й своєрідна подія в історії української музики взагалі, бо вперше один сам пяніст виступає протягом чотирьох місяців з чотирма концертами з цілком новими програмами, які дають перегляд фортепіянової музики від Баха, себто першої половини XVII ст. аж до сучасних років.

Від колишньої талановитої дитини, яка свій перший самостійний концерт дала, маючи 7 років, до 16-річного пяніста-віртуоза, який відтворюєцикл найбільш складних і важких творів фортепіянової літератури, Роман Рудницький пройшов шлях послідовної, наполегливої праці під опікою найкращих вчителів. Про різні відзначення, що їх діставав, згадувалося на сторінках українських і американських часописів, як ось про одержання „Золотого ключа", себто почесного громадянства міста Омага, почесної грамоти повіту Овшен, ґратуляційних листів губернаторів стейту Ню Джерзі Дріскаля і Майнера, і т. і. Та мабуть найбільше признання для Романа було зі сторони світової слави пяніста Егона Петрі, який в мин. році прийняв його, як учня до своєї „майстер-кляси", в Мілс Каледж у Сан Франсіско, де іншими учнями були різні зрілі пяністи та професори музичних катедр і університетів!

У серії Р„Архитвори для фортепіяна" першу програму Роман Рудницький присвятив творам Баха (м. і. Органова Токката, Чотири Хорали і Шакона в обрібці Бусонія і др.) вправивши в подив слухачів свою майстерністю. Другий вечір (9-го січня) присвячений творам Бетговена (Соната д-моль, оп. 31 №1 і е-моль, оп. 90) і Брамса (Інтермецца, Баляда, три Рапсодії) і третя програма присвячена романтикам (Шуберт, Шопен, Шуман, Ліст); врешті в четвертій „Двадцяте Століття" побіч творів Бартока, Прокофєва і Равена будуть й твори сучасних українських композиторів: Барвінського, Ревуцького й Антона Рудницького. Цей останній, до речі, даватиме пояснення усіх програм.

Усі ці чотири концерти будуть повторені й у Филаделфії заходом, в залі і в дохід тамтешної Пластової Станиці. Вони відбуватимуться в два дні після нюйоркських концертів, завжди в неділі по полудні о год. 4.30. Перший концерт відбувся в неділю 14-го грудня, наступні — 11-го січня, 15-го лютого і 15-го березня.

Треба сподіватися, що головно наша молодь з музичних шкіл скористає з цієї рідкої нагоди й масово явиться у Ню Йорку і Филаделфії на концерти свого ровесника Романа Рудницького. І.К.

НАТАЛІЯ КЛИМКЕВИЧ

(Піяністка - Педагог)

В Маямі (Флорида) далеко від центрів нашої американської еміграції, проходить серйозна і послідовна українська робота. І хоч ця робота відбувається головно на музичному полі, то її значення і наслідки виходять далеко поза ці вузькі рямці.

Д-р Роман і Наталія Климкевичі є там амбасадорами української культури. Вони обидвоє, ентузіясти мистецтва, науки і активного життя, від ряду літ провадять діяльність, яка, завдяки їх високовартісним особистим і фаховим даним, впливає на щораз ширші круги американської інтелігенції.

В цій дописі ми хотіли б проаналізувати працю одного з них, а саме Наталії Климкевич. На основі звітів в українській пресі, рецензій і статтей в американських часописах і на підставі обсервації розвитку праці Н. Климкевич із перспективи часу і віддалі, — мусимо в першу чергу ствердити, що наша піяністка має точно визначену мету, йде до цієї мети прямо і сміло, та осягає намічені пункти певно і послідовно.

Добре розуміючи значення власного уміння в заплянованій дорозі, Н. Климкевич постановила передусім удосконалювати і поширювати свою піяністичну діяльність. Доказом є її щорічні речиталі, на яких виконує кожного року іншу програму, зложену із найкращих зразків фортепіянової літератури. В програмах тих речиталів є теж твори для фортепіяну з оркестрою, якої партію завжди виконує д-р Роман Климкевич, теж піяніст, колишній учень Нестора Нижанківського. Хто розуміється на речі, той знає, що приготування кожного року нової програми вимагає щоденної виснажливої праці.

Але в ділянці піяністики Н. Климкевич проводить консеквентно найважливіший пункт своїх плянів: пропаґанду української музичної культури. На всіх програмках концертів п. Климкевич з останніх п'ятьох років бачимо твори Лисенка, Барвінського, Людкевича, Нижанківського, Ревуцького і Косенка, — а в американських рецензіях і листах від американських установ та приватних осіб читаємо вислови задоволення, а навіть захоплення чудовою, незнаною їм дотепер українською музикою, включно до прохання улаштувати окремий концерт в цілості з українською програмою.

Така пропаґанда української справи стоїть на рівні з тим, що робив Кошиць, що почав був робити Б. Пюрко в Дітройті, і що тепер робить Капеля Бандуристів, — і стоїть вище від деяких публікацій, промов і т. п., бо впливає на вразливі струни емоційности чужинців.

Друга ділянка праці і плянів Н. Климкевич — це педагогічна діяльність. На цьому відтинку вона проявляє просто несамовиту вітальність і хист. Музична студія, в якій навчаються в 98 відсотках американські діти, поширюється кожного року не лиш під оглядом числа учнів, але передусім в напрямі рівня їх гри і вислідів праці. Ті з учителів музики, яким приходиться працювати з учнями-американцями, знають, як дуже трудно заставити американську дитину думати і відчувати серйозними критеріями праці в мистецтві, коли дитина живе в атмосфері улегшень, спрощень, і „тейк іт ізі". А в музиці все буває трудне, складне і дуже серйозне.

Таких учнів мала п. Климкевич дев'ять в 1953 р. Воно росло, аж виросло до 60 в цьому сезоні. Сьогодні українка, п. Климкевич має в Маямі найбільшу музичну студію з усіх, знаних там від років, учителів - американців.

Що ж вплинуло на такий розріст педагогічних досягнень? В першу чергу солідне знання предмету, щорічно підсилюване власною піяністичною діяльністю. Далі — особливий дар психологічного відчування індивідуальности кожного учня, що в педагогіці є найважливішим атрибутом. Опісля невичерпна енергія і ініціятива у винаходженні способів зацікавити дитину предметом, і врешті повне використання терену, на якому учні можуть показати свої досягнення.

Н. Климкевич, представляючи американським установам конкретні зразки рівня своєї праці, ставала з року на рік щораз більшим авторитетом в педагогічній ділянці і сьогодні вона є активним членом різних поважних установ, а від деяких з них має почесні грамоти за виїмкові висліди педагогічної праці. Її студія добуває від двох років найбільше число найвищих нагород серед усіх студій південної Флориди — на терені „Національної Ліґи Вчителів Фортепіяну", організації, яка влаштовує кожного року конкурси кількадесяти тисяч учнів з ЗДА. Крім цього учні Н. Климкевич одержували нагороди (золоті медалі і гроші) на всеамериканському конкурсі грамофонових платівок, а в 1958 р. — п'ятилітній учень п-і Климкевич одержав на „Нешел Піяно Рекордінґ Фестівал" другу нагороду з-посеред усіх феноменальних дітей з усіх стейтів ЗДА. Тут входять ще інші, місцеві конкурси, заснування панею Н. Климкевич окремих музичних клюбів молоді, щорічні публічні пописи її кляси і т. д., словом ціла низка всяких корисних імпрез, які роблять студію нашої піяністки так популярною.

Та побіч загальної активности, яку Н. Климкевич проявляє у своїй педагогічній праці, треба знову ж особливо підчеркнути українську сторінку тієї діяльности. Вона проявляється в цьому, що американські учні вивчають і, як бачимо із звітів і кореспонденції, з ентузіязмом виконують українську музику. На програмках щорічних пописів бачимо обробки наших народніх пісень і оригінали п'єси: Лисенка, Барвінського, Соневицького, Нижанківського, Косенка, Фоменка, Климкевича і Гнатишина.

Ці молоді американці, коли підростуть, не будуть ідентифікувати нашого імени і культури з російською, бо змалку нестимуть вщеплену в їх душі красу й оригінальність української творчости.

Н. Климкевич робить велике діло, об'єднує фаховість своєї професії і щирий ентузіязм до рідного мистецтва, яким промінює на чужинне окруження. Щасти Боже в дальшій праці!

Роман Савицький

НОВІ ВИДАННЯ

● **Леся Храплива: Вітер з України.** Оповідання та казки для дітей. Мюнхен, 1958. „Українське Видавництво". 143 стор. 8°. Оформлення авторки.

Збірка тридцятьох оповідань та казок для дітей, що оце недавно появилася друком, є справжнім „вітром з України", який на своїх крилах несе нам чар і запах рідної країни, несе їх через чужі кордони і країни, через ріки та моря немов євшан-зілля, який привертає та будить любов до всього рідного у тих дітей, що народилися або виросли на чужині. Леся Храплива, відома пластова виховниця, представляє дітям давню Україну з часів княжої слави і козацького завзяття й боротьби за волю, Україну в піснях Шевченка і бойових словах Лесі Українки, Україну з часів визвольних змагань після першої світової війни, та й сучасну Україну, що в підпіллі бореться за незалежність під проводом героїчної УПА.

Оповідання ці в першу міру призначені для пластового новацтва й дітей рівного їм віку. Виховні моменти в кожному оповіданні подає авторка прикметним пластовому уладові способом, не подається готово опрацьованої проблеми, заставляючи дітей доходити до розв'язки питання. Оповідання ці вказують, як треба любити рідний край і нарід з його минулим і сучасним, з його виховними традиціями, звичаями та обичаями, змаганнями за волю й суверенність. Спосіб оповідання є пристосований до дитячого думання.

Та ці оповідання можуть читати і юнаки, а то й старші, передусім виховники. В них є багато матеріялу, потрібного до навчання в школі й виховних молодечих організаціях. В творах Л. Храпливої видко гарячу любов до Бога і Батьківщини, два елементи, які ведуть до відродження нашої країни. Оці змагання видко в буйних поривах таких дітей, як малий Тарас Шевченко або мала Леся Українка.

Всі оповідання Л. Храпливої ставлять собі ціль здійснити ідеал, який змагає до виховання нашого наймолодшого покоління, яке, врісши в тутешні обставини вигідного життя, не забуде ніколи країни своїх батьків, далекої України. Оповідання Лесі Храпливої ведуть від казки до дійсности. Тому ця книжка повинна бути в кожній нашій українській родині, передусім там, де є діти.

В. Лев

В цьогорічних виборах віддано 47,875,315 голосів

Вашингтон. — Аж тепер подають докладні статистичні дані про конґресові вибори в дні 4-го листопада ц. р. І так, цього року віддано рекордово високе число голосів в непрезидентських виборах, бо аж 47,875,315, це значить на 3,427,819 голосів більше як в непрезидентських виборах в 1954 році. Найбільше число в президентських виборах віддали в 1956 році — 62,000,000. У виборах конґресменів віддано 45,677,502 голоси, в тому демократи дістали 25,773,910 або 56.4 відсотка, а республіканці — 19,722,906 або 43.2 відсотка, а інші 180,686 — 0.4 відсотка. Демократи дістали на 6,051,004 голоси більше як республіканці (в 1954 році демократи мали на 2,349,577 голосів більше). Число демократичних голосів зменшилося було тільки в 8 стейтах в порівнянні з 1954 роком, а республіканців аж в 31-у стейті.